

וקראת לשבת עיונג

אלון מרן הכבוד באגודת ובסולת פלאו

גליון מס' 647

פרשת במדבר

כ"ז באייר התשפ"ב

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ שלמה יחיא בן שבה ע"ה | לע"נ ר' שלום בן תמו תמר ז"ל | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה

לע"נ מרן רשכבה"ג שמריהו יוסף חיים בן פעשא מרים זצוק"ל

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

דומה שהדוגמא האישית אותה הראה מרן לילדיו היתה החינוך המעולה ביותר שיכול להיות, בראותם את אביהם שוקד על תלמודו יומם וליל בעמל עצום ובאהבה ושמחה, כאשר מידי פעם מטפס הוא על הסולם לחפש את מבוקשו, יש ופניו חרושות קמטים וכולו מרוכז בספריו, עד ששום דבר שבעולם לא יוכל לנתקו מלימודו, ויש והוא מוצא אבידה שחיפש אחריה זמן רב ומפיו פורצת שירת הודיה לה' המתנגנת בין כל חדרי הבית "בכתר תורה הכתירני אבי עת נעשה לנשמע הקדמתי, מה נעימה אמרת אל צור, בה נמצא נא פרדס כל טוב", והמלים מקבלות משמעות מציאותית, שהרי אכן בכתר תורה הוכתר מרן, בלימודו בתורה הנעימה, בה נמצא פרדס מלא בכל הטוב שיכול להיות בעולם!

עד כדי כך חדרה ההבנה למוחם הרך של ילדיו בסדר העדיפויות אצל אביהם הדגול, שכאשר היו זוכים בפרס הוקרה על השתתפותם בשיעור תהלים בשבת, היו מבקשים ממארגן השיעור לקבל פרס מחברות שיוכלו להביא לאביהם שיכתוב בהם את חידושי תורתו.

הקפדה מיוחדת היה מקפיד מרן על ילדיו שיאכלו היטב, ובפרט פת שחרית, ידוע ידעו שלא יהיה משתלם להם להפסיד פת שחרית בבית, כי אביהם מרן זיע"א לא יוותר להם על כך, והם אף עלולים לשלם על כך ביוקר... שהרי לאו מלתא זוטרתא היא להינזף על ידי מרן.

רגיל היה מרן לשנן באזניהם השכם והערב כי עליהם לשמור על בריאותם בצעירותם, כדי שכוחותיהם יעמדו להם עד זקנה ושיבה.

את השאיפות הגבוהות החדיר מרן בילדיו כבר בקטנותם ממש, לאחד מילדיו בגיל 9 היה אוסף גדול של בולי דואר, אלף בולים שכנו באלבומו של הילד אחר כבוד, מרן לא ראה בכך כל פסול, כל עוד שהדבר לא הפריע ללימודי בנו ולא תפס את ראשו ורובו. (מעדני המלך)

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

התורה מאחדת את העם

מצויים אנו בימים גדולים וכבירים, ימים שהם סגולה נפלאה, ואשרי המנצלם כראוי. כי זאת עלינו לדעת: מועדי ישראל אינם ציון תאריך היסטורי גרידא, זכר למאורע שהיה ואיננו. לא ולא. יש מעגל שנה, ואנו נעים בו ומקיפים אותו. ובהגיע אותו תאריך, נפתחים שערי שמים כמאז ומקדם, לאותה בחינה והארה.

דרך משל: חג הפסח, בו היתה גאולתנו הראשונה – הוא זמן מסוגל לגאולה: "בניסן נגאלו, ובניסן עתידין להגאל". ראש השנה, בו נידון האדם הראשון על חטאו, נקבע ליום דין לדורות עולם. יום הכיפורים בו נמחל חטא העגל, היה ליום מחילה לדורות. חודש אדר היה לחודש טוב לישראל, וחודש אב לחודש שאינו כזה.

וחג השבועות – הן בו נפתחו לפני בני ישראל השמים ושמי השמים, ו"אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד", וכל העם זכה למראות אלקים ולדרגת נבואה, ושמע את הקול מדבר אליו מתוך האש הגדולה – יום זה מסוגל לקניית אמונה מושרשת ובהירה, להשגות מרוממות ולמתן תורה, לפתיחת הלב בה ולהשגתה!

כל זה פשוט, וכל זה ידוע. אבל מרן החיד"א זצ"ל מגלה לנו כי גם לימים אלו ממש, הימים שמראש חודש סיון ועד לחג השבועות הבא עלינו לטובה, יש סגולה מיוחדת, שראוי ורצוי לנצלה. שכן בראש חודש באו בני ישראל למדבר סיני "וייחן שם ישראל נגד ההר" (שמות יט, ב), ופירש רש"י: "כאיש אחד, בלב אחד. ומיני אז מסוגלים ימים אלו לקניית בעם ישראל – לשלום בית של קיימא, להתקרבות ושותפות אמת במשפחה, להשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, לאהבת רעים ומתיחת קו על יריבויות נושנות, ולפיוס בין פלגי העם לכל שבטיו ועדותיו: "כאיש אחד בלב אחד"!

מעשה ברופא חרדי מגרמניה ששמע על עולם התורה הפורח בליטא. ביקש להכירו, נסע וביקר בהיכלי הישיבות, וחלשה דעתו. בא לפני מרן ה"חפץ חיים" זצ"ל ואמר: "רבי, עד כה שלם הייתי עם עצמי ושמוח בחלקי. רופא חרדי, שומר תורה ומצוות, מתפלל שלוש פעמים ביום ומברך על מזונו. מרפא חולים ומציל נפשות ומקדש שם שמים בהליכותיו, מה יכול להיות יותר מכך? מקום של כבוד שמור לי לעולם הבא... אבל באתי לכאן וראיתי את גדולי התורה והיראה המתעלים בתורה ובמוסר ובעבודת ה' תמה – ואני מה? רבי – מה אני לעולם הבא?!... הרגיעו הצדיק, באמרו: "התורה הקדושה מספרת לנו, כי עץ חיים היה בתוך גן עדן, ופירש רש"י: "בתוך הגן – באמצע הגן". ויש להבין, מה לנו אם עץ החיים היה במרכז או בצד, איזה לקח נפיק מידיעה זו. אלא שעץ החיים רומז לחיים נצחיים. והגדרת הנקודה האמצעית, שמצויה היא במרחק שווה מכל נקודה בהיקף. דרכים רבות יש לעץ החיים. לי דרכי שלי, לך דרכך שלך. לשבט יששכר דרכו, ולשבט זבולון דרכו. וכל הדרך מובילה למרכז, וקרובה בה במידה. אותי שתלו בליטא, בסביבה של תורה, והעניקו לי את כישורי והזדמנויות ניצולם. אותך שתלה ההשגחה בבית חרדי בגרמניה וניתבה אותך למקצועך. קדש בו שם שמים, קבע עיתים לתורה, ותגיע לעץ החיים" מכיוונך"...

ולעתיד לבוא נאמר, כי עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא ניצב כביכול במרכז, וכל צדיק מצביע ואומר: "הנה אלוקינו זה קווינו לו ויושיענו, זה ה' קיוינו לו, נגילה ונשמחה בישועתו". ופירשו רבותינו: כל צדיק, וייחודו – זה בתורה וזה בתפילה, זה בהרבצת תורה וזה במעשי חסד, זה בנגלה וזה בנסתר. אבל כאשר כל אחד פניו לעבודת הבורא – הרי היא מאחדת את כולם במעגל זה, שהוא מלוכד ומאוחד!

נזכור נא את קביעתו של רב סעדיה גאון זצ"ל: "אין אומתנו אומה אלא בתורתה" – התורה היא מאחדת בין כל הפלגים וכל העדות. היא שעושה אותנו לאומה אחת, ומכח המטרה המשותפת מרבה היא שלום ואחוה: "וייחן ישראל – נגד ההר", "סביב לאוהל מועד יחנו"!

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני"

הטעם שאנו קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת, כתבו תוספות בגמרא חגיגה (לא, ב), כדי שלא להסמיך הקללות שבפרשת בחוקותי לעצרת'.

נראה לומר בזה רעיון אמיתי!!

מפורסם המעשה שהיה, כשהגיע כ"ק מרן האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זצוק"ל למרן החזו"א זצוק"ל בימי קום המדינה, כשהתחילו השלטונות לכפות את דרכם ושיטתם על שומרי התורה ולומדיה, ושאלתו בפיו, כיון שהשלטונות מרבים בגזרות על הדת, ורוחות כפירה נושבות בחוץ, יש לקיים דברי הרמב"ם, שבשעת השמד והגזרות ילבש שחורים וילך למדבריות, וא"כ יש על שומרי הדת לעזוב את הארץ בעת הזאת!?

ענה לו מרן החזו"א, המדבריות בזמננו, אלו הם הישיבות הקדושות, בהם נחסה ונסתופף, שם שום רוח זרה לא תכנס.

חידש לנו מרן החזו"א, כי המושג 'מדבר' הוא המקום בו ישנה התנתקות מרוחות העולם והבליו, והתדבקות בעולם הרוחני בלימוד התורה עבודת התפילה וקיום מצוות ה'.

בשביל להתרומם ברוחניות, חייבים להתנתק מהבלי העולם, התנאי להצלחה ברוחניות הוא ההתדבקות בבורא העולם, השקיעות בלימוד התורה, והדבקות בקיום המצוות!

מעשה נפלא עד מאד, כי הנה הקללות שבפרשת בחוקותי נאמרו על "אם בחוקותי תמאסו ואם את משפטי תגעל נפשכם" – כשתגיעו למצב שנפשכם ולבכם וכל חשקכם יהיו בחוקות הגויים ובהבליהם, וממילא תגעל נפשכם את מצוות ה', אז יבואו עליכם כל הקללות רח"ל.

ובאה התורה ואמרה לנו, שבשביל לקבל את התורה הקדושה יש להתנתק מהבלי העולם ולהתדבק בתורה הקדושה, וזה שייך רק אם נעשה עצמנו כ'מדבר', נשים עצמנו ספונים באטמוספירה של רוחניות ששם אין רוחות זרות, ששם כל המגמה היא להתדבק בה' יתברך!

וזה הרמז לסמיכת פרשת במדבר לעצרת, לומר שאי אפשר להגיע לקבלת התורה במצב של קללות שבאות בגלל היות האדם דבוק בהבלי העולם, בשביל זה חובה להגיע למצב של 'מדבר'.

התנתקות מוחלטת מהעולם והבליו, והתדבקות מוחלטת בתורה ובמצוות! כגודל השייכות והחיבור לתורה הקדושה כך ההצלחה בה!

במצב כזה אפשר להגיע למעמד קבלת התורה שבכל שנה – חג העצרת!

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"ולא יבואו לראות כבלע את הקודש ומתו". (ד, כ).

כידוע, חג השבועות יוצא בדרך כלל בין פרשת במדבר לפרשת נשא. דוד המלך ע"ה נפטר בחג השבועות ע"י שהיה עוסק בתורה בלא להפסיק לרגע, והגיע המלאך להרגו. אך ראה שדוד דבוק בעץ החיים, שזו התורה, ואי אפשר להרגו.

מה עשה המלאך? יצא לגינה והחל להזיז את העצים שבגינה, עד שדוד יצא לכיוון הגינה להוכיח את זה שמחלל שבת, ובינתיים נשברה המדרגה, ונפל ומת.

ועל זה בא הפסוק לרמוז לדוד המלך על מיתתו וסיבתה, שזה שאמר הפסוק 'ולא יבואו לראות', לרמוז לדוד שגם אם תשמע דבר שאסור לעשותו בשבת - אל תלך ותוכיח, וכך תהיה לך חירות ממלאך המוות. ואם לאו - אזי כבלע את הקודש, שזה דוד המלך.

לכן כתוב אצלנו 'ולא יבואו לראות', שהטעם הוא דרגא תביר (מדרגה תישבר), לרמוז לנו שבגלל שהוא הלך לראות, המדרגה נשברה ומת.

ואם נשאל למה דוד בכל זאת הלך, וכי הוא לא ידע את זה? אלא שדוד כבר נענש פעם אחת ולמד לקח.

והיכן זה קרה?

אמר דוד לקב"ה 'למה אומרים אלוקי אברהם, אלוקי יצחק ואלוקי יעקב, ולא אומרים אלוקי דוד?'

אמר לו הקב"ה 'אותם ניסיתי ואותך לא ניסיתי'. אמר דוד 'בחנני ה' ונסני'. אמר לו ה' 'אתה לא תצליח'. אמר דוד 'אף על פי כן'. אמר לו הקב"ה 'בסדר, ואני מגלה לך גם שזה יהיה בעריות' (סנהדרין ק"ז).

כשדוד המלך עמד מול הנסיון - ודאי שהוא יכול היה להתגבר על יצרו הרע. אלא שאמר לעצמו 'אם אתגבר - הרי אני מנצח את הקב"ה, וזו לא דרך ארץ שבשר ודם ינצח את מלכו של עולם'. ולכן עשה מה שעשה.

וזה שאומר בתהלים 'והרע בעיניך עשיתי, למען תצדק בדברייך תזכה בשפטך'. והוא-הוא הנסיון של דוד. ולכן אם הוא יתגבר על היצר הרע של עריות, שהרי לבו חלל בקרבו.

גם כאן, כשדוד יכול לנצח ולא לצאת לחצר ולגינה - נזכר שאין חכמה נגד ה' יתברך, ועבירה זו עבירה, ומצווה זו מצווה. ואם הוא לא יצא להוכיח - הוא יעבור על הפסוק 'הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא'. למרות שדוד ידע שבדבר הזה הוא מסכן את נפשו ועתיד למות, אמר דוד המלך 'מוטב לי למות ולא לעבור על מצוות הוכח תוכיח'.

וכמוהו מוסר אנו חייבים ללמוד מדוד המלך להשתדל להוכיח כראוי בכל מאוודינו, בכל נפשנו ובכל לבבנו. ואת השאר כבר הקב"ה יעשה, ויחזיר את כל עמו ישראל בתשובה, אמן.

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

חג מתן תורה (א) שוב אנחנו עומדים בזמן מתן תורתנו, יום בו זכינו לקבל את

התורה, יום בו עמדנו למרגלות הר סיני, היום בו קבלנו על עצמינו עול תורה ומצוות. משום מה, יש כאלו המתייחסים לחג השבועות כאילו הוא חג רק של בחורי הישיבות ואברכי הכוללים הזוכים לעמול בתורה הקדושה יומם וליל, ושאר העם רק משתתפים בשמחתם. מדובר בטעות איזומה, בעיוות של ממש.

שבועות הוא היום בו התחייבנו כולנו! בכל התרי"ג מצוות, כל יהודי באשר הוא חלק מחג נפלא זה בו הוא הפך ליהודי, יום בו נקבע סדר יומו מחדש מאכלו, לבושו וכל פרט בחייו על פי התורה. ומכאן להסתכלות על כל ההתחייבות הכוללנית הזאת. יהיו כאלו שיתייחסו לכל השט"ה מצוות לא תעשה כאל מסכת של הגבלות שצריך לדעת איך להסתדר איתן על-ידי כל מיני היתרים כמו - לאחר די / שנינו / גרמא וכו' וכו', העיקר להיות מכוסים מצד הדין, ושלא יוכלו לבוא אליהם בטענות 'איך עברתם על דין תורה'. לשם כך ישתדלו תמיד שיהיה באמתחתם גם איזשהו היתר מפוקפק מרב מכשירי עולם שם. בהמשך המסר מחלחל

לילדים ולבני ביתם, כשהשדר המועבר הוא: תשמעו, אין מה לעשות, אנחנו יהודים ואסור לנו. או בלשון עדינה יותר משהו בנוסח ש"כנראה נקבל שחר על כל מה שאנו מפסידים בגלל התורה!..." ברור, שכן לא מתחברים לדרך התורה, כך רק מפסידים את הנועם שבגבול התורה. היהודי כבול בעבודת אהבה בין יוצר ליצירי אמונים אנו על דברי המשנה "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות", התורה על כל תרי"ג מצוותיה באה רק להטיב לנו בזה ובבא... יהודי אמנם כבול ומוגבל, אבל אלו כבלי זהב, עבודת אהבה בין יוצר ליציריו.

יהודי הוא בן מלך! נסיך מיוחס, בן יחיד שאינו אוכל מכל הבא ליד ואינו מסתובב בכל חור מצוי. הוא אינו מתחבר עם כל אחד. כל הליכותיו צריכות להתאים לבן מלך, כל צעדיו צריכים להיות מתואמים עם משמר המלוכה, שח"ו לא ייזוק, שלא ייפגע. כל מאכליו עוברים שיקוף ובידוק, שכן קיבתו רגישה ועדינה. כל המעוניין בקשר עמו יעבור בידוק בטחוני מי הוא, מה הן הליכותיו, האם הקשר עמו לא יחספס ויגשם את הליכותיו של הנסיך. כזה הוא יהודי! נושא הוא בקרבו חלק אלו-קה ממועל, בן הוא לעם הנבחר, ולכן זכה לחבילת הגבלות, הגבלות השומרות עליו שישאר יהודי עם כל התום והטוהר. הוא יאכל רק מה שהתורה בדקה וקבעה שזה מועיל וטוב, שקצים ורמשים מאוסים, וכל חיות הבר הטרופות והאכזריות לא יכנסו לפיו! בגדים אלו מכריזים ואומרים: הנה בן המלך! המשך בגליון הבא א"ה